

EÉN MONSTER TE VEEL
Annemarie van Haeringen
Leopold
(door Ann Van De Sompel)

OVER DE MAKER

Annemarie van Haeringen werd op 16 februari 1959 geboren in Haarlem. Ze studeerde in Tilburg en Amsterdam en ging in 1983 aan de slag als illustratrice van kinder- en jeugdboeken. Ze groeide op tussen heel wat dieren waardoor ze heel graag dieren tekent. Naast het gebruik van ecoline, potlood en stiften werkt Annemarie vooral met inkt en aquarelverf. Het gewaagde kleurgebruik is heel kenmerkend voor haar stijl. Ze is onder meer gekend van de boeken over 'Kleine Ezel'. Heel wat van haar werk werd bekroond.

Dit boek is een vervolg op *Sneeuwwitje breit een monster* dat in 2015 bekroond werd met het Zilveren Penseel.

En... de hoofdpersonages uit het boek – Sneeuwwitje en Dora – bestaan echt. Het zijn de twee geiten van Annemarie. In het dagelijkse leven dragen ze geen jurkjes en breien ze zelden een sok. Dora is heel erg oud en Sneeuwwitje is een hele grote bangerik.

1. VOOR HET LEZEN

Op de tafel staat een mand met heel wat bollen wol. In de mand ligt ook een breiwerk op twee breinaalden. Indien mogelijk ben je aan het breien terwijl de juryleden binnenkomen. Dit zal heel wat vragen oproepen bij de juryleden. Knoop een gesprek aan en laat volgende items zeker aan bod komen:

- Ken je iemand die graag breit? Vraag hierbij of die persoon jong of oud is en speel in op stereotypen.
- Kun je enkel breien met twee breinaalden?
- Hoe kun je nog breien? (Je kunt ook breien met een breimachine, breiringen en –ramen. Toon de breimachine op een prent, indien mogelijk breng je breiringen en –ramen mee.)
- Wat kun je breien? (Sokken, sjaals, truien, knuffels,... en monsters!)

Je kunt – net zoals Dora en Sneeuwwitje in het boek – de juryleden een streng wol laten opwinden tot een bol. Je kunt hen misschien eerst een aanzet geven en laat hen dan om de beurt 5 tellen in dezelfde richting draaien. Leg hierbij uit waar die streng vandaan komt. Dit kan van een reeds eerder gebreide trui of lap zijn. Deze streng kan ook afkomstig zijn van de wol van een schaap of een geit. Het schaap wordt geschoren, de wol wordt gewassen, gekleurd, gekaard, gesponnen en op strengen gewonden. Een filmpje op Youtube: [van schaap tot draad](#) kun je aan de juryleden tonen.

Bekijk na dit gesprekje en/of intermezzo de kaft van het boek. (Leg het boek helemaal open.)

- Wat zie je?
- Wie zou die rozige figuur zijn?
- Wie zit er op de rug van de figuur?

Stel Dora voor. Neem een wandelstok en geef aan dat Dora heel oud is en niet alles meer kan: ze kan geen ramen meer lappen, stofzuigen en poetsen is lastig, gras afmaaien is moeilijk,...

Stel ook Sneeuwwitje voor. Ze breit graag, maar alleen op bestelling! Leg de juryleden uit wat dit betekent.

Bespreek ook met de juryleden de titel van het boek weliswaar zonder antwoorden te geven op de vragen:

- Is de rozige figuur dan een monster?

- Wijs de juryleden op de draadjes aan het monster. Zou het monster gebreid zijn?
- Zou Sneeuwwitje het monster gebreid hebben?
- Waarom zou ze een monster breien?

Om een antwoord te vinden op de vragen, lees je het boek voor.

Doe het boek open en maak de juryleden attent op de dieren (of monsters) die op de blauwe achtergrond gestempeld zijn.

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het verhaal voor:

- Zorg voor een verhalende stem van de verteller en een typische stem voor Dora en Sneeuwwitje.
- Let erop, één keer roept het potige, kloeke monster: 'Help!'. Zorg ook hier voor een aangepaste stem.
- Maak gebruik van intonatie bij de woorden die gedrukt zijn in hoofdletters.
- Lees ook geïrriteerd voor als Sneeuwwitje geïrriteerd is, en blij als Dora blij is met haar monsters, enz.
- Laat de juryleden tijdens het vertellen telkens de prenten zien. Geef hen tijd om te reageren.

Bekijk het verhaal nogmaals met de juryleden. Je kan bij de volgende items even stilstaan.

- Dora springt met een reuzensprong in haar bed.
 - o Zou dit makkelijk zijn?
 - o Ze gebruikt haar wandelstok als polsstok om op die manier verder te kunnen springen en een reuzensprong (een hele grote sprong) te kunnen maken.
 - o Merk op dat de monsters en Sneeuwwitje geen stok nodig hebben om in bed te springen.
- "Och," zegt Sneeuwwitje, 'onlangs heb ik er nog een gebreid...': Toon (of bekijk) hier het eerste boek over Sneeuwwitje van Annemarie van Haeringen: 'Sneeuwwitje breid een monster.'
- Bespreek op diezelfde pagina de tekening van Dora met de grote roze wol(k) op haar rug.
 - o Wat betekent die roze wol? (Op een roze wol zitten: heel erg verliefd of optimistisch zijn.)
 - o Is Dora dan verliefd? Of is ze alleen maar goed gezind?
- Ook het monster maakt een reuzensprong.
 - o Heeft het monster een wandelstok nodig om te springen?
 - o Wie van de juryleden kan de grootste sprong maken?
- Hebben alle geiten hoorns? (Niet alle geitenrassen hebben hoorns. Geiten gebruiken hun horens als verdedigingsmiddel, maar ze gebruiken ze ook wel eens om er hun rug mee te krabben).
- 'Iedereen slaapt als een roos...'
 - o Heerlijk en vast slapen.
 - o Dit wordt soms van kleine kinderen gezegd. In hun slaap krijgen ze een hoogrode kleur alsof ze 'rozen' op hun wangen hebben.
- '... en snurkt als een monster'
 - o In het dialect zijn er een aantal zegswijzen met snurken:
 - Snurken als een os (zwaar snurken)
 - Hij ligt te slapen als een os (hij heeft hard liggen snurken)
 - Hij ligt te ronken gelijk een varken (hij ligt heel hard te snurken)

3. NA HET LEZEN

De illustraties

Personages

Merk aan de hand van volgende vragen de tegenstelling op van waaruit het boek vertrekt. Sneeuwwitje is jong en nergens bang voor terwijl Dora oud (wandelstok) en angstig is. De tekst en de tekeningen (lichaamshouding en mimiek) zetten het contrast tussen de karakters mooi neer.

- Kijk eens hoe Sneeuwwitje getekend is? Hoe ziet ze eruit? Is zij ergens bang voor?
- Vergelijk nu deze tekening met Dora. Wat merk je op?
- Waar kun je de tegenstelling jong versus oud opmerken in de tekeningen?

- Sneeuwwitje draait de wol op terwijl Dora de makkelijke taak krijgt, namelijk de streng vast te houden.
 - De kop van Dora is bibberend getekend met rimpels. Die van Sneeuwwitje is heel gaaf.
- Kun je deze tegenstelling ook opmerken in het hele verhaal?
 - Sneeuwwitje breidt het ene monster na het andere.
 - Dora laat zich helpen waar het moeilijk gaat.
- Wie is lief voor wie?
 - Sneeuwwitje en Dora keuvelen gezellig met elkaar terwijl ze samen een streng wol tot een bol opwinden.
 - Sneeuwwitje stelt voor om een monster te breien voor Dora.
 - Dora is lief voor de monsters, ze brengt hen taart en een glaasje.
 - Sneeuwwitje geraakt geïrriteerd als Dora voor een derde keer komt vragen om een monster te breien.
 - Wordt Sneeuwwitje boos als Dora voor een vierde keer langs komt? (Ze zet met een bokkig gezicht knarsetandend nieuwe wol op haar pennen.)
 - Wat is het verschil tussen geïrriteerd zijn en boos zijn?

De monsters

- Op welk soort monster lijkt het potige, dappere, kloeke monster? (Alien: een monsterlijk, buitenaards wezen).
- Wijs de juryleden op het gedurfde kleurengebruik. Wie tekende ooit een roze monster?
- Kun jij nog een ander monster bedenken?
- Wil je dan een lief of een eng monster bedenken? Waarom zou je kiezen voor een lief monster? (De monsters helpen Dora.)
- Wijs de juryleden op het feit dat de verschillende monsters telkens twee pagina's in beslag nemen. De tekeningen zijn groot, kleurrijk en er zit heel wat actie in. Hoe merk je deze actie op?
- Vertel de juryleden dat de felgekleurde monsters in aquarel geschilderd zijn en dat Dora en Sneeuwwitje en de voorwerpen met zwarte pen getekend zijn. Wijs hen ook op de loshangende draadjes aan de gebreide monsters. Deze zorgen voor een speels effect. Alsook de kleurige bollen wol met losse draden op de grond maken het geheel gezellig en sfeervol.

Humor

- Wijs de juryleden op de ironie in de tekeningen:
 - Dora gaat gebukt onder de grote bol roze (wol)k.
 - De stofzuiger is veel te klein voor het roze monster.
 - Dora houdt het potige, dappere monster aan de lijn.
 - De Alien heeft een kromme rug van het harde werken in de tuin terwijl Dora nog steeds de touwtjes goed in handen heeft en het monster taart en een glaasje brengt.
 - Terwijl de monsters klussen, drinken Sneeuwwitje en Dora een glaasje en haalt Dora een circuistruck uit met de wijnglazen.
 - En Sneeuwwitje zit met haar armen en breinaalden in haar zij terwijl Dora met haar monsters aan een draad, komt vragen om een nieuw monster te breien.
- Met wat moest je het hardste lachen? Wat vond je het grappigst?
- Wat vond je niet leuk?

Het einde

- Kon je voorspellen dat het verhaal op die manier zou eindigen?
- Wat had jij verwacht?
- Kun je een ander slot verzinnen bij dit boek?
- Weet je nu waarom de titel van het boek is, 'Eén monster te veel'?
- Kun jij nog andere manieren bedenken zodat Dora niet bang hoeft te zijn van het zwarte gat?
- Vind je het vreemd dat ook Sneeuwwitje bang is van het donkere gat?

De relatie tekst beeld

Merk samen met de juryleden op dat de kleurrijke illustraties blikvangers van formaat zijn. Er is heel wat witruimte tussen deze grote kleurvlakken. Ook de tekst heeft een ruime interlinie. De dialogen zijn helder en levendig. Het taalgebruik is direct. Dit zorgt voor een heel soepel vertelritme. De tekeningen en de tekst zijn in een uitgekiende compositie met elkaar verweven. Er is een boeiende wisselwerking tussen tekst en beeld. Al deze elementen bouwen mee de spanning op.

Thema's

In het boek zitten heel wat herkenbare thema's verwerkt: bang zijn, slapen gaan, breien, monsters, jong en oud, licht en donker,...

Bang zijn

Dora is vooral bang van het zwart onder haar bed. Dit is voor de juryleden een heel herkenbaar gegeven. Peil met hen naar zaken waar zij bang voor zijn.

- Wie van de juryleden herkent zich in Dora?
- Wie zegt net zoals Sneeuwwitje: 'Ik ben echt nooit en nergens bang voor.'?
- Wie is net zoals Sneeuwwitje heel dapper, tot het er echt op aan komt?

Slapen gaan

- Wie kijkt er voor hij gaat slapen steeds onder zijn bed?
- Wie vindt het gezellig met twee in bed?
- Wie slaapt als een roos?
- Wie snurkt als een monster?

Licht en donker

- Van wat houd je het meest, van licht of van donker?
- Hoe kunnen we het gezellig maken in het donker? (kaarsen, spots,...)
- Heeft dit ook een effect als het licht is?

Jong en oud

- Wat kunnen jullie goed? Wat doen jullie graag?
- Wat kunnen jullie mama of jullie papa goed? Wat doen jullie mama of jullie papa graag?
- Wat kunnen jullie oma of jullie opa goed? Wat doen jullie oma of jullie opa graag?
- Maak hierbij de vergelijking met Sneeuwwitje en Dora.

Monsters

- Heb jij het idee dat monsters steeds eng zijn?
- Zijn de monsters in het boek eng?
- Wat doen de monsters?
- Hoe gaat Dora om met de monsters?
- Heeft Sneeuwwitje nog een speciale band met de monsters?

Creatieve verwerking

Breien op latjes

Zorg ervoor dat je per twee juryleden zeker een breiring of een breiraam hebt. Op die manier kunnen ze elk om de beurt een rijtje breien. Laat de juryleden een kleine lap breien. Tip: met dikke wol gaat het snel vooruit. Na het breien kun je alle lapjes aan elkaar naaien. Zo hebben jullie samen een zacht deken gemaakt. Je hoeft de draden niet in te stoppen. Deze loshangende draden verwijzen naar de monsters.

Monsters maken

- Annemarie van Haeringen schilderde de (felgekleurde) monsters met aquarelverf. De getekende dieren en voorwerpen zijn met zwarte pen getekend. Laat de juryleden hun eigen monster ontwerpen met dezelfde technieken.
- Je kunt ook werken met een doorschuifstelsel. Ieder heeft een blaadje en tekent tegelijkertijd een kop van een monster. De kop wordt omgevouwen en het blaadje wordt doorgeschoven. Daar waar het vorige jurylid stopte met tekenen, teken je nu verder met de buik van het monster. Op dezelfde manier wordt de tekening weggevouwen, doorgeschoven en worden de poten getekend. Als slot wordt de tekening nog één keer doorgeschoven, opengevouwen en afgewerkt met pittige details

zoals in het boek. Om dit eenvoudiger te maken kun je reeds aangeven waar de hals is door streepjes te zetten.

- Verzin samen met de juryleden de meest lieve monsters. Hoe zien die eruit?
- Zing samen met de juryleden 'Ben jij wel eens bang?'

BEN JIJ WELEENS BANG?

Ben jij wel eens bang...?

Vergelijkbare titels:

- Monsterboek / Alice Hoogstad (Lemniscaat, 2014)
- De verrassing / Sylvia van Ommen (Lemniscaat, 2003)
- Er ligt een krokodil onder mijn bed! / Ingrid en Dieter Schubert (Lemniscaat, 1980)
- Max en de maximonsters / Maurice Sendak (Lemniscaat, 1968)

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.